

**MITKÄ OVAT NÄKÖKULMASTANNE
PARHAAT TAVAT KOHDENTAA
ASUMISEN TUKIA NYKYISTÄ
RAJATUMMIN ENITEN TUEN
TARPEESSA OLEVILLE**

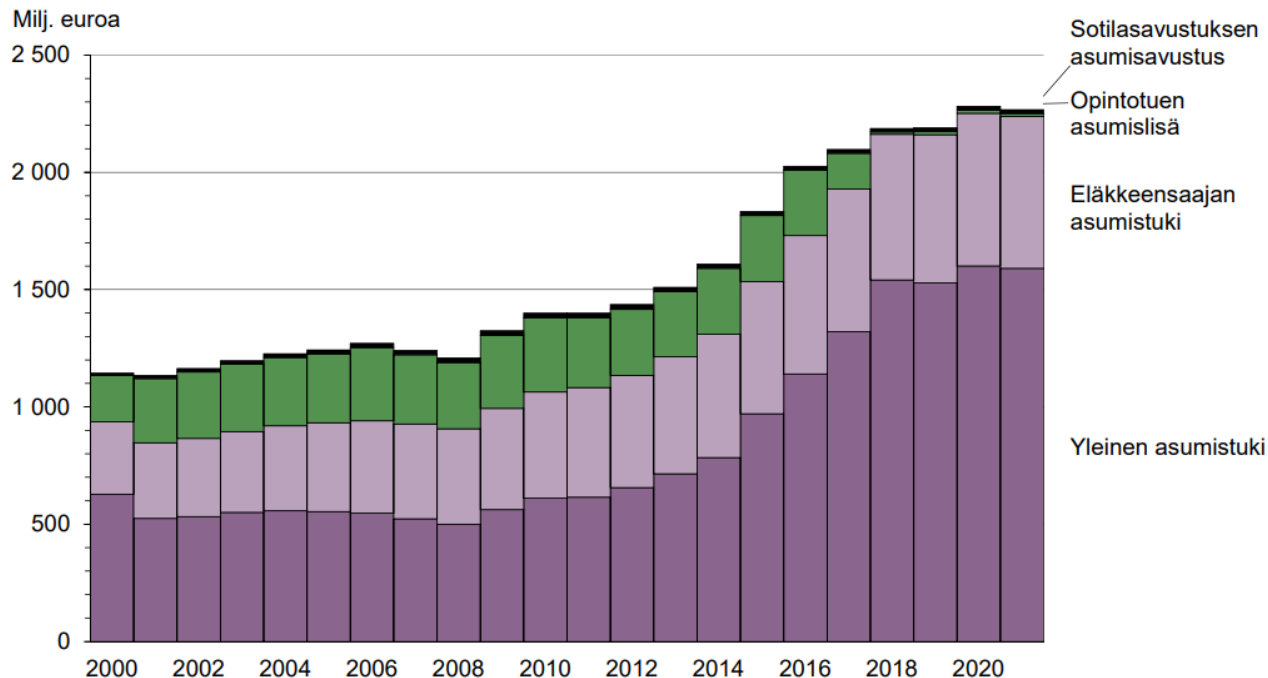
Liisa Siika-aho
Mikko Horko
Ritva Liukonen

8.5.2023

MAKSETUT ASUMISTUEN 2005 – 2021 (VUODEN 2021 RAHASSA)

YLEISEN ASUMISTUEN SÄÄSTÖMAHDOLLISUUDET

Kuntaryhmituksen osittainen uudistaminen

Asumistuen kuntaryhmituksen uudistaminen siten, että Helsinki on pudotettu muun pääkaupunkiseudun kanssa samaan ryhmään, Pori ja Kouvola yhden ryhmän alaspäin ja nykyisestä 4. kuntaryhmästä halvimmat 210 kuntaa muodostaisivat uuden 4. kuntaryhmän (jossa enimmäisasumismenot olisivat 5 % nykyistä 4. kuntaryhmää alhaisemmat).

Muutos alentaisi asumistuen menoja arviolta 20 milj. euroa, mutta toimeentulotuen menot kasvaisivat samalla noin 6 milj. euroa, joten nettosäästön arvioidaan olevan 14 milj. euroa.

Muutos olisi yksittäisen tuensaajan tai ruokakunnan kannalta kohtuullisen pieni, ja keskivuokriltaan halvimpien kuntien siirto uuteen 4. kuntaryhmään olisi perusteltavissa (vaikka kuntien sisällä vuokrat tietysti jossain määrin vaihtelevatkin).

YLEISEN ASUMISTUEN SÄÄSTÖMAHDOLLISUUDET II

KEL-indeksikehityksen leikkaus –1 %/vuosi yleisen asumistuen osalta

Kuluttajahintaindeksin kehityksen huomioinen vain osittain siten, että joka vuosi leikattaisiin tulevista kansaneläkeindeksin kehityksestä - 1 %-yksikkö vuosittain vuosina 2024 – 2027 alentaisi yleisen asumistuen menoja, mutta lisäisi samalla toimeentulotuen menoja. Nettosäästöjen arvioidaan olevan 3,8 milj. euroa vuonna 2024, 11,7 milj. euroa vuonna 2025, 19,7 milj. euroa vuonna 2026 ja 28,2 milj. euroa vuonna 2027.

Tämä indeksijarru olisi osa mahdollista laajempaa kokonaisuutta, jossa indeksisidonnaisien etuuksien kulujen kasvua hillittäisiin. **Muutos pienentäisi asumistuen ostovoimaa, mutta ei aiheuttaisi kohtuuttomia ja nopeita tukitason pienenemisiä. Tästä syystä tämä ratkaisu olisi sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan paras esillä olleista tavoista kohdentaa säästöjä asumistukimenoihin.**

YLEISEN ASUMISTUEN YLEINEN HUOMATTAVA LEIKKAUS

Jos asumistuen leikkauksella tavoiteltaisiin 200 milj. euron vuosittaista nettosäästöä, tulisi asumistuessa huomioon otettavia enimmäisasumismenoja laskea 19 %. Tällöin asumistuen kustannukset laskisivat n. 290 milj. euroa ja toimeentulotuen kustannukset nousisivat n. 90 milj. euroa. Uusien toimeentulotuen saajien vaikutus on myös pyritty ottamaan huomioon ja sen osuus olisi toimeentulotuen kustannuksista karkeasti n. 10 milj. euroa.

Asumistuen korvausprosentin alentaminen nykyisestä 80 %:sta 70%:iin puolestaan säästäisi asumistuesta n. 187 milj. euroa ja toimeentulotukimenot kasvaisivat n. 60 milj. euroa eli nettovaikutus olisi n. -127 milj. euroa. Tässä uusien saajien osuus toimeentulotuesta olisi karkeasti n. 4 milj. euroa.

Nämä kummatkin vaihtoehdot lisäisivät huomattavasti toimeentulotukimenoja, toimeentulotukiriippuvuutta ja uusia toimeentulotuen saajia. Nämä seuraukset ovat täysin esimerkiksi sosiaaliturvakomiteaan työlle asetettujen tavoitteiden vastaisia eikä sosiaali- ja terveysministeriö kannata näin huomattavia ja vaikutuksiltaan haitallisia leikkauksia.

TOIMEENTULOTUKISÄÄSTÖT

- **Toimeentulotuen asumismenojen omavastuun palautus 7%/10% vaikutus 57/80M€**
- Asiakkaalla on jo nykyisen järjestelmän kautta varsin vahvat kannusteet etsiä edullisempaa asuntoa, mikäli siihen vain suinkin on edellytyksiä. Omavastuun palauttaminen toimeentulotukeen merkitsisi käytännössä toimeentulotuen määrän leikkaamista.
- Kohdentuu eniten niille seutukunnille, missä asumisen hinta on korkein, eikä ole tarjolla ARA-asumista
- Monimutkaistaa sosiaaliturvaa asiakkaan näkökulmasta sekä heikentää vähimmäisturvan riittävyyttä

TOIMEENTULOTUKISÄÄSTÖT II

- **Perustoimeentulotuen indeksijarru -1%/v vaikutus 4-17,5M€ seuraavan 4 vuoden aikana**
- Toimeentulotuen perusosaan tehtävä indeksijarrutus kohdistuisi kaikkiin toimeentulotukea saaviin.
- Tasoero perusturvan ja vähimmäisturvan välillä säilyisi, eikä perusturvan varassa olevia ajautuisi lisää toimeentulotuelle. (olettaen, että indeksijarrua käytetään myös perusturvaan)
- Käteen jäävät tulot jäisivät nousematta, mikä vähentäisi ostovoimaa inflaation nostaessa kustannuksia. Erityisesti ruuan hintaan kohdentuva nousupaine lisäisi vaikeuksia selvitä välttämättömistä kustannuksista.
- **Ratkaisuja toimeentulotukimenojen vähentämiseen tulisi etsiä tutkittuun tietoon perustuen ensisijaisen sosiaaliturvan kohdentamisesta ja kohtuullisena pidettävien asumismenojen määräytymisen tarkastelusta (sosiaaliturvakomitean ehdotus selvityksestä) sekä kohtuuhintaisen asumisen tarjonnan ja työllisyyden parantamisesta.**